

RS AU § 153 Hemställen från Gotlandshem AB angående investering i biokol

Ärendenummer: RS 2025/2434

Arbetsutskottets beslut

- Ärendet överlämnas till regionstyrelsen utan eget yttrande.

Sammanfattning

Biokol kan användas som en s.k. kolsänka genom att biokol nedbrukas i jord. Den kan även förbättra jordegenskaperna där den nedbrukas. Framställning av biokol sker genom pyrolys. Pyrolysen kräver råvaror såsom kolrikt material med låg askhalt, typ träflis. Den värme som bildas vid pyrolysen kan användas för uppvärmningsändamål.

Tekniska nämnden har 25 maj 2025 § 99 i ett medborgarförslagsärende om biokol bedömt att *”förslaget en fortsatt utredning då den föreslagna tekniken är avancerad, kräver förstudier, ansökan om investeringar och eventuellt bidrag. Gotland har en begränsad tillgång till det råmaterial som används vid produktion av biokol, dvs ris och grenar från insamlat trädgårdsavfall. Idag komposteras detta för att framställa matjord, vilket används för bland annat Regionens planteringar. En ev. övergång till att producera biokol i stället måste övervägas i jämförelse med nyttan av att producera matjord.”*

Gotlandshem AB har hemställt om regionfullmäktiges principiella bedömning av en satsning på en produktionsanläggning för biokol och fjärrvärme genom att förvärva 90 procent i ett produktionsbolag från Waila AB. Waila AB ska fortsatt ska äga 10 procent av produktionsbolaget och ha plats i styrelsen. Produktionsbolaget avses i sin tur att sälja värme till Gotland Energi AB och sälja biokol och biokolscertifikat på marknaden.

Med hänsyn till ägarfrågor på fjärrvärmemarknaden, ekonomiskt risktagande, upphandlings- och konkurrensfrågor anser regionstyrelseförvaltningen inte att det är lämpligt att investera i en fjärrvärmeanläggning till Gotland Energi AB:s fjärrvärmenät. Om affärsidén är sund borde i stället marknadsaktörer kunna genomföra den. Således föreslås avslag på Gotlandshems hemställan.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Marlene Bernfalk Karlsson, tf. administrativ direktör och Patrik Pettersson, chefsjurist, regionstyrelseförvaltningen.

Ordförande föreslår att ärendet överlämnas till regionstyrelsen utan eget yttrande så att ärendet kan kompletteras med ytterligare underlag inför regionstyrelsen.

Ordförande ställer proposition på eget förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Gotlandshem AB hemställan 2026-01-07

Svar på frågeställningar kopplat till Hemställan avseende Gotlandshems
satsning på biokol för att uppnå klimatmål 2026-03-16
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-07-03